

۶۱ - مشرق الاذکار

و نیز در کتاب اقدس است قوله جلّ و علا: " یا ملأ الانشاء عَمَرُوا بیوتاً بأكمل ما يمكن فی الامکان باسم مالک الادیان وَ زَبَنُوهَا بما ینبغی لها لا بالصّور و الامثال ثمّ اذکروا فیها ربکم الرّحمن بالروح و الریحان الا بذکره یستنیر الصّدور و تقرّ الابصار قل مشرق الاذکار انه کُلُّ بیتِ بُیَ لذکرى فی المَدُن و القرى کذلک سُبّی لَدی العرش عَلّموا ذُرّیّاتکم ما نُزّل من سماء العظمة و الاقتدار ليقروا الواح الرّحمن باحسن الالحان فی الغرف المبنیة فی مشارق الاذکار "

و در لوحی است قوله الاعلی: " این حکم محکم در کتاب اقدس نازل و لکن این امور معلّق بحکمت است در هر حال باید بافق حکمت ناظر شد "

و از حضرت عبدالمہاء در خطابى است قوله العزیز: " ای عاشقان روی حق دوستان را محفلی باید و مجمعی شاید که در آن مجامع و محافل بذکر و فکر حق و تلاوت و ترتیل آیات و آثار جمال مبارک روحی لاحبائہ الفداء مشغول و مألوف گردند و انوار ملکوت ابہی و پرتو افق اعلی بر آن مجامع نورا بتابد و این محافل مشارق اذکار است کہ بقلم اعلی تعیین و مقرر گردیده است کہ باید در جمیع مدن و قراء تأسیس شود و چون تقرّر یابد مجامع خصوصى منسوخ شود ولی حال چون مجامع عمومی در بلاد موءسس نہ چه کہ سبب ہیجان اشرار و تعرّض فجّار گردد لهذا محافل خصوصى کہ عدد نفوس حاضرہ مطابق عدد مقدّس اسم اعظم است اگر تأسیس گردد لا بأس فیہ و مقصد از این آن است کہ در این محافل جمع کثیر حاضر نگردد کہ بادی جزع و فزع و شیون جهلا گردد و این مجامع روحانی در نہایت تنزیہ و تقدیس ترتیب یابد تا از محلّ و ارض و هوایش نفحات قدس استشمام گردد و جمال قدم نظر بحکمت امریہ فرمودند کہ در بلاد حال بیش از عدد اسم اعظم احبّا در جائی اجتماع ننمایند موافق حکمت است مقصود این است کہ در شریعت الہیہ محلّ عبادت و مجمع تلاوت عمومی مشرق الاذکار است و بس و او ناسخ جمیع مجامع و محافل عبادتیہ ولی محافل معارف و مجامع خیریہ و مجالس شوریہ و محاضر نافعہ نیز جایز بلکه لازم و واجب ولی حال نظر بحکمت کلّ از محذور خالی نہ لهذا باید حال بہ مجامع روحانیہ کفایت گردد و نمره اول این مجامع جمیع خدمات را علی العجالہ باید تکفل نماید و احبّای الہی باید بجهة موادّ بریہ این مجمع بقدر امکان معاونت

نمایند تا ان شاء الله مشرق الاذکار در نهایت عظمت و جلال تأسیس شود آنوقت این موقت منسوخ گردد و الهاء علیکم یا احبّاء الله ع ع "

و در خطابی قوله العزیز: " مشرق الاذکار مغناطیس تأیید پروردگار است ، مشرق الاذکار اُسّ اساس عظیم حضرت آمرزگار ، مشرق الاذکار رکن رکین آئین کردگار ، مشرق الاذکار تأسیسش سبب اعلاء کلمة الله مشرق الاذکار تهلیل و تسبیحش مفرّح قلوب هر نیکو کار ، مشرق الاذکار نفحات قدسش روح بخش کلّ ابرار ، مشرق الاذکار نسیم جان پرورش حیات بخش عموم احرار ، مشرق الاذکار مصابیحش مانند نور صباح روشنی افاق است ، مشرق الاذکار آهنگش مفرّح ارواح ملأ اعلی است ، مشرق الاذکار ترتیل آیات توحیدش سبب سرور و حبور اهل ملکوت ابری است ، الیوم اعظم امور و اتمّ خدمات در آستان مقدّس الهی تأسیس مشرق الاذکار است ولی نه بقسمی که مخالف حکمت واقع شود و سبب جزع و فزع ارباب غفلت و اسباب فساد و فتنه اهل ضلالت گردد در آن ارض در نهایت خفا علی العجالة تأسیسش سبب روح و ریحان است و اگر حکمت اقتضاء نماید که باین اسم آن محلّ مسّی باشد عنوان دیگری دهند و نام دیگری نهند مقصود این است که احبّای الهی در کمال حکمت در آن محلّ بنماز و عبادت پروردگار و ترتیل آیات کلمات و ترنیم قصائد و نعوت رحمانیه مشغول گردند "

و در خطابی دیگر است قوله العزیز: " اگر ممکن بود که محلّی را ولو در نهایت ستر مشرق الاذکار مینمودید بسیار موافق بود ولی در نهایت حکمت که مبادا سبب فساد اهل عناد گردد و چون این امر عظیم در نهایت اهمیّت است بقدر امکان قصور نباید نمود "

و در خطابه دیگر قوله العزیز: " در این ایام اهمیّت حاصل نموده است و فرض عین گشته که در هر دهکده که دو نفر احبّا باشند باید مشرق الاذکار تعیین شود ولو زیر زمین باشد تا در مستقبل نتایج مستحسنة مشاهده گردد "

و در خطابی دیگر قوله الجلیل: " مشرق الاذکار اعظم تأسیسات عالم انسانی است و تفرّعاتش بسیار مشرق الاذکار اگر چه محلّ عبادت است ولکن مربوط باسپیتال و مریضخانه و عجزاء خانه و مسافر خانه و مکتب

اطفال ایتم و مدرسه تأسیس علوم عالیّه است هر مشرق الاذکار مربوط باین پنج چیز است امیدوارم که در امریک حال مشرق الاذکار تأسیس شود و بتدریج اسپیتال و مکتب و مدرسه و عجزاء خانه و مسافر خانه نیز در نهایت انتظام ترتیب یابد بیاران الهی این تفصیل را بفهمانید تا بدانند که مشرق الاذکار چقدر مهم است مجرد عبارت از محلّ عبادت نیست بلکه از هر جهت مکمل است "

و در سفر نامه امریکا است قوله الجمیل : " مشرق الاذکار مدور و دائره شکل است ۹ خیابان ۹ باغچه ۹ حوض با فواره های آب و ۹ دروازه در اطراف دارد هر خیابانی به محلی می رود مثل محلّ ایتم ، دار الشفاء ، مدرسه ابتدائی و کلیّه و امثال اینها که از لوازم مشرق الاذکار است داخل مشرق الاذکار ارغنون و غرفات خواهد بود و کرسی خطابه مخصوص مناجات و عبادت ولی خطابه هم در آنجا میتوان داد " و قوله الحکیم : " نغمات و اصوات در تلاوت آیات و مناجات نظم و نثر باید باشد ولی در امور غیر منصوصه مداخله نمیکنم هر وقت و هر چه بیت العدل عمومی حکم نماید آن میزان است "

و در خطابی باقا میرزا علی اکبر نخجوانی بادکوبه ، قوله المتین : " مشرق الاذکار باید مقدّس از صندوق و خزانه باشد ولی در محلی مخصوص بجهت اعانه اگر صندوق گذاشته باشد بآسی نیست و این قرار راجع به بیت عدل عمومی است و نقود صندوق اعانه باید بقرار داد بیت العدل صرف شود "

و در جواب میر علی اصغر اسکوی قوله المبین : " تبدیل مشرق الاذکار بمحلی احسن و اعلی جائز تعدّد مشرق الاذکار در بلده واحده مقبول "

و در رساله سؤال و جواب است : " سؤال از مساجد و صوامع و هیاکل جواب آنچه از مساجد و صوامع و هیاکل که مخصوص ذکر حق باشد ذکر غیر او در آن جائز نه این است از حدود الهی و الّدی تجاوز آنّه من المعتدین بر بانی بآس نبوده و نیست چه که عمل او لله بوده و باجر خود رسیده و خواهد رسید

و در سفر نامه اروپاست قوله العزیز: " باید اهل ادیان و اوطان و اجناس جمیع ملل ترک تعصبات باطله و امتیازات وهمیّه نمایند حتّی در معبدها و کنیسه‌های هر اّمّت و ملّتی بروند زیرا در جمیع کنائس و مساجد ذکر الهی است چه فرق است ما بین این معابد¹ "

¹ ملخّص الزّوایة سنن الامام جعفر الصّادق عن الصّلوّة فی البیع و الكنائس قال صلّ فیها قد رایتها ما انظفها قال لیصلّی فیها و ان کانوا یصلّون فیها فقال نعم اما تقرء القرآن قل کّن یعمل علی شاکلته فریکم اعلم بما هو اهدی سبیلأ (تهذیب شیخ طوسی)